

6^è
Premi
de PERIODISME
d'INVESTIGACIÓ

RAMON
Barnils

6^è

La dotació del premi serà de 3.333 euros.
Els treballs, inèdits i escrits en català hauran de presentar-se
al setmanari **EL TEMPS** abans del 30 de setembre de 2006
per correu ordinari:
Avd. Baró de Càrcer, 37. 1er, 1a, 46001 València
o per correu electronic: premi.barnils@eltemps.net

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari **EL TEMPS**

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament
dels XV Premis Octubre que tindrà lloc a València
el 28 d'octubre de 2006

Per a més informació:
Av. Baró de Càrcer, 37, 1r, 1a.
46001 València
Tel. 963 535 100
Fax 963 534 569
premi.barnils@eltemps.net
www.eltemps.net

Comencem parlant del concepte de migració.

—No és correcte. Nosaltres parlem de mobilitat humana.

—Bon eufemisme.

—[Riu.] No, no és un eufemisme.

—Expliqui's, per favor

—En mobilitat humana encabim els grans fluxos de masses arreu del món, que no es produeixen només pel fet de migrar d'un lloc a un altre buscant feina. Avui dia, per exemple, el turisme és un flux de mobilitat humana que convé atendre perquè és molt important i té enormes conseqüències. Igualment, hi ha un moviment molt considerable de persones que se'n van d'un lloc a un altre a residir, allò que entre nosaltres coneixem com el turisme residencial. D'altra banda, també hi ha el moviment de persones per raó de feina, però d'alta qualificació, que no és igual a la que surt de països pobres. I fins i tot s'observa mobilitat de gènere, com és el cas de dones latinoamericanes que vénen a Espanya per fer feines domèstiques... Tot plegat és un fenomen, el de la mobilitat humana, que transcendeix de llarg el concepte de migració tradicional i que inevitablement caracteritzarà el segle XXI arreu del món.

—O sigui, que la immigració no parerà.

—No. Com a fenomen general, no. Canviarà, però no parerà: ni la mobilitat per raó residencial, ni turística ni encara menys la laboral. Entre d'altres raons, a més de la necessitat òbvia en el cas de la migració des de països pobres, perquè la revolució del transport aeri, amb l'abaratiment dels bitllets, l'anima.

—Molta gent diu que aquesta situació no pot durar gaire. L'INE fins i tot diu que es moderarà a partir de 2010.

—La projecció que fa l'INE és molt complexa i a vegades aquestes coses fallen, com la que va fer per al 2005. Per ventura, en efecte, la tendència es pot moderar, però no parerà. Primer, perquè interessa: la mà d'obra és necessària. Segon: perquè quan l'immigrant ha arribat a Europa té uns serveis mínims, sanitat per a ell i els seus fills i educació per als fills; uns serveis que en molts dels països d'origen no existeixen. I això és una raó molt poderosa. Sobretot a Espanya.

“Sense sobirania legal lingüística no tenim res a fer”

Pere Salvà (Palma, 1950) és catedràtic de Geografia Humana de la UIB, especialista en demografia, membre de la Unió Geogràfica Internacional dins de la qual fa part d'un grup estudi de la mobilitat humana.

—Per què a Espanya?

—Perquè aquí les cobertures de sanitat i educació són totals, mentre que en altres països de la Unió s'exigeixen determinades condicions per accedir-hi.

—I si no para la immigració, què cal fer, si és que s'ha de fer quelcom?

—És un fenomen global, propi del segle XXI i que requereix respostes tan globals com sigui possible. Si no, no hi

haurà res que sigui efectiu. En el nostre cas es tracta d'un assumpte que requereix estudi, anàlisi i actuació a tot l'àmbit de la Unió Europea. Sé que és difícil, però és l'única manera d'abordar la qüestió.

—Blindar les fronteres?

—És una decisió política. El que no serveix de res són les preteses solucions, que no són tal, preses aïlladament per un país o un altre. Per exemple, a Espanya, això de les pasteres que veim per la televisió ens impacta a tots. És molt mediàtic, però la realitat és que aquesta via d'entrada representa molt poc en el total d'immigració que entra a Espanya. Saps quines són les dues principals vies d'entrada? Doncs els aeroports de, primer i sobretot, Madrid i, després, el de Barcelona. De manera semblant passa en altres països. Per tant, la decisió que calgui prendre, que és política, l'han de prendre alhora tots els països, o sigui la Unió. I pel que fa a les fronteres físiques, és la mateixa qüestió. O n'hi ha una sola o no serveix de res. Això és el primer. Després, si es decidís blindar la frontera, s'hauria de

MIQUEL PAVERAS

fer seriosament, amb un cos policial o militar d'àmbit de la Unió. No dic que hagi de ser així, dic que si es vol fer alguna cosa, el que sigui, només serà efectiva si es pren la decisió i es posa en pràctica a tota la Unió alhora.

—**Centrem la qüestió en els Països Catalans. Primer de tot: la població creix, molt, en els últims vint anys.**

—Sí, molt. I, més que en els últims vint anys, és en els cinc darrers quan es produeix el gran flux immigratori. A més, de segur que la població total és superior a la que diuen les dades oficials.

—**Per què?**

—Perquè sí, segons les dades amb què jo treball, en el cas balear he notat una desviació a l'alça, se suposa que per tot arreu passa el mateix. Podria ser motivat perquè el darrer cens es va fer sense que l'estat li dedicàs una partida als pressupostos generals. Fer un cens és molt complex, molt car i requereix sempre d'aquesta partida. Però no es va fer.

—**Bé, donem les xifres oficials per bones.**

—Donem-les, però així i tot la realitat no la donen les xifres oficials, ja que sobre la població de dret sabem que hi ha un extra fins a arribar a la de fet. Tradicionalment no era gaire. Però ara, en canvi, a tots els Països Catalans, i tot i ser cadascun diferent quant al comportament de la immigració, hauríem d'afegir la gent que ha vingut a buscar feina i que no té regularitzada la seva residència, a més dels residents d'alt poder adquisitiu que viuen a ca nostra sense estar en el cens... en conjunt és una població "invisible" que ningú no vol tenir en compte, però que existeix: són ciutadans com qualsevol altre, consumeixen, requereixen serveis, etc.

—**La immigració és homogènia als Països Catalans?**

—No ben bé. Els orígens, a grans trets, es podria entendre que són iguals, però la qüestió és que les magnituds són diferents i, per tant, el resultat general és que el model d'immigració no és el mateix a Catalunya, País Valencià i Balears.

—**El del Principat, com és?**

—Es caracteritza pel predomini de la immigració estrangera del sud que prové d'Àfrica i de Llatinoamèrica —entre d'altres indrets—, i la de l'interior d'Es-

“No és correcte parlar de migracions. Nosaltres parlem de mobilitat humana un terme que transcendeix de llarg el concepte de migració tradicional”

panya; és a dir, de manera majoritària i clara domina el flux de la gent que arriba per buscar qualsevol mena de feina.

—**El del País Valencià?**

—És més complex. D'una banda a València és semblant al cas català: hi predomina la immigració del sud, la que cerca feina. A Alacant i Castelló, tanmateix, pesa molt més la residencial, de britànics sobretot. En el conjunt del País la immigració residencial estrangera de ciutadans de la Unió és molt important, domina. D'altra banda es deixa notar una influència creixent de ciutadans de l'Europa oriental.

—**I el de Balears?**

—Doncs encara és més complex, perquè els grans fluxos d'immigració s'estan equilibrant i cadascun té una importància enorme: tant la del sud com la residencial, que també inclou una variant com és la laboral d'alta qualificació, com també la laboral d'Europa oriental; o sigui a les Illes es produeixen tots els tipus, alhora i amb una magnitud enorme. L'impacte és tan gran que si en els pròxims anys es manté l'arribada d'immigrants, i fins i tot encara que baixi d'intensitat, ben aviat viuran a les Illes més nascuts a l'estranger que nascuts a la resta de l'estat.

—**La Califòrnia d'Europa.**

—Exacte. És un fenomen específic que ens diferencia de Catalunya i del País Valencià.

—**La immigració, vista des del punt de vista estatal, representa un repte d'integració molt relatiu...**

—Perquè l'immigrant per ventura no s'integrarà socialment ni culturalment, però per fer-ho laboralment cal que aprengui l'idioma, el castellà. A banda, encara que el nouvingut no s'integri, no passa res, perquè els seus fills tendeixen a anar oblidant el país on nasqueren els seu pares i adaptar-se al seu, allà on han nascut. Es veu que potencialment tenim el risc de crear bosses

d'exclusió socioeconòmica que, alimentades per l'integrisme religiós o per altres factors, podrien donar algun conflicte semblant al que passà a França, però ara per ara ho veig com un risc molt relatiu, a Espanya.

—**En canvi, als Països Catalans, la cosa canvia. En referesc a la integració cultural i lingüística.**

—Per a nosaltres i per al català la veritat és que la situació està molt malament. La integració en la cultura i llengua pròpia és molt difícil a la vista de les magnituds de la immigració. És un problema molt greu que ni està resolt ni veig interès a resoldre'l en qui li pertoca prendre la decisió.

—**Qui ha de prendre la decisió i en què consisteix?**

—Només la pot prendre el poder central. Ha d'entendre que l'immigrant que resideix en la comunitat on hi ha una llengua pròpia, diferent a la castellana, no li ha de quedar d'altra opció que conèixer-la. Tot i haver-hi una llengua global, el castellà, si resideix a ca nostra ha de saber el català.

—**I això com s'aconsegueix?**

—Tenint el català la màxima competència legal en els nostres territoris. Sense una sobirania legal lingüística no tenim res a fer. Si un espanyol arriba als nostres territoris i no té obligació d'integrar-se si no vol, aleshores com podem esperar que ho faci un immigrant estranger? Sí, en teoria per simple voluntat. Però sincerament, algú es creu que amb això hi ha prou, en aquest el context demogràfic?

—**No tenim aquesta capacitat legal.**

—No, i l'únic que poden fer les administracions autonòmiques és el que, per exemple, fa la catalana: dona exemple. No sé si serveix de molt, segurament no. Però almenys existeix l'exemple. Ara, al País Valencià i a Balears no tenim ni això.

Miquel Payeras